

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A nagy bizonytalanság.

(=) Habár kedvező jelnek vesszük, hogy a magyar-osztrák közgazdasági megegyezés ügyében folytatott tárgyalások eredményéről úgy az osztrák, mint ami számbavehető lapjaink meglehetősen biztatón nyilatkoznak s valószínűnek vélik a magyar és osztrák érdekeknek lehetőleg megfelelő megalkuvás létrejöttét s nemzeti kormányunk alkudozási taktikájának egy igen jelentős sikerét látjuk abban: hogy Beck Vladimir, a legmagyarfalóbb osztrák klikkek atyaistene, meg reichsrathi hívei szépen megretírták világga hirdetett követelésükkel, hogy csakis hosszú lejáratu, vagy legalább husz évi tartamu kiegyezésre hajlandók velünk szóba állani s most már ugyancsak „meggondoltan” belemennek a tíz évi szerződés megkötésébe is: mégis, őszintén megvalljuk, még ma sem bizunk egészen a megegyezés létrejöttében.

Nem bizunk pedig azért, mert ismerjük, — de mennyire ismerjük! — az osztrák politika lélektanát, mely mindig ugyanaz, mely négy-száz év óta, amióta az Isten meg-

vert az ő „szövetségével”, egy napig sem szűnt meg, amennyire csak bírta, kiszipolyozni s megrontani bennünket, lévén az ő politikájának velünk szemben legfőbb, mondhatni alapvető akxiomája: semmiféle körülmény között nem szabad a magyarokat annyira erőhöz jutni engedni, hogy az osztrák politikai és gazdasági messze kiható terveket és spekulációkat meghiúsíthassák. Mert Ausztria csak úgy boldogulhat, ha Magyarországot minél tehetetlenebbé teszi s minden tekintetben oly vas-kapcsokkal láncolja anyagi és politikai ekszisztenciájához, hogy a saját nemzeti s állami létezése föltételeinek teljes megadásával és nélkülözésével teljesen lekötöt és védtelen rabja s tetszés szerint rendelkezésükre álló eszköze legyen...

Miután pedig most oly kormány áll Magyarország élén, melynek egyik irányadó tagja Kossuth Lajos fia, akinek életcélja és változatlan akarata az országot legalább gazdaságilag az osztrák békójából megszabadítani s e téren legalább 1917-től a vámsorompók föllállításával anyagilag függetleníteni: az osztrák irányadó körök mindent el fognak követni, hogy Kossuth Ferenc ezen

programja megvalósítását lehetlenné tegyék.

Ezért lépett az osztrák miniszterelnök bizonyos fenyegetődzés térére is, hogyha Magyarország be nem adja újra a derekát s nem áll el az önálló jegybank s 1917-ben a vámsorompók föllállításától: még a reciprocitás igénybevételét sem engedi meg nekünk, ami annyit tesz, hogy fenntartja magának az önkény minden szabadságát velünk szemben s közvetve és közvetlenül minden úton és módon gazdasági megkárosításunkra fog dolgozni.

De hát Beck báró ur minden ékesszólása, fífikája és fenyegetődzése ezuttal hasztalan és a bécsi urak nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy Magyarországgal mostis a negyven éven át folytatott s a hagyományos rendszeren alapuló hatalmaskodási taktikával végezhetnek. Ez a szabadelpvüparti kormányok idején igen sikeres teyvernek bizonyult. Most azonban egészen más szellem uralkodik Magyarországon, a mostani magyar kormány, mely függetlenségi többségre támaszkodik, erélyes és határozott állást foglal az 1917-ben életbe léptetendő önálló vámterület mellett s

Velence ünnepe.

A „Debreczen” számára írta: Gál Zoltán.

Venezia, július 21.

Az Ungaro-Croata Salona-ja, melynél tetszetősebb gyorsgözös kevés jár az Adrián, teljes gözzel szelte a habokat. Siettetük a capitánót: nem akartunk semmit sem elmulasztani a velenceiek nagy ünnepéből. A capitánó, akit különösen a hölgyek ostromoltak, nagyon udvarias volt: a Salona fél órával hamarabb érte el a Lidót, a menetrendben előírt időnél. Szabálytalanság árán gavallérnak lenni — ez igazán tiszteletreméltó dolog egy tengeri medvétől. Az utazó közönség azonban hálátlan; horgonyvetés után, ahelyett, hogy megköszönték volna a kapitány kedveskedését, tolongva ugrált be mindenki a hajót szemtelen legyek módján körülözönlött gondolákba.

Egyébként a rendes kép.

Az utasok kilenczede a Szent Márk-térre igyekszik. A Velencét nem ismerők nagyon ragaszkodnak a galambokhoz, melyeknek híre Gyömrőn csak úgy hallották, mint Mikepéresen.

A három-négyszáz utas közül lega-

lább kétszáz magyar; Abbaziából, mely még sohasem volt annyira tulzsfolt s annyira magyar, mint az idén, ideszaladt a mai napra, aki csak tehetette.

De nagy az idegenforgalom egyébként is. Az egész partvidékről, de az ország belsőbből is rengeteg nép gyűlt be az Il Redentore ünnepére.

Délután ötkor például egy calabriai polgárcsalád érke ett fel; négy napi utat tetek meg, hogy jelen lehessenek az ünnepen.

A Rialto tőján s általában a Grand Canale mentén legélenkebb az élet. Csupa készülődés. A piacokon öles hirdetések s el nem fáradó olasz torkok kiálják feléd, hogy ma délután csak kettőig vehetsz halat, gyümölcsöt s miegyebet.

A povera regazzák, a hagyományos fekete kendővel, ezuttal nem mennek ki idegent nézni a partokra, siet mindenki, hogy idején készen legyen, ott legyen. Ott, a Lidón, hol már kora hajnalban megkezdtek a hajók s a parti épületek kilámpázását. A kis torpedók s az olasz tengeri armádia itt gyakorlatozó három páncélosa is, tele világító körtékkel. — Milyen fény lesz itt estére!

Röviden még a többi készülődésről. A

templomok sorra feldiszítve, a Márk-bazilika minden oldalán lámpákkal teleaggatva. Délutáni öt-kor a kétszáz velencei templom körül hetven-nyolevanban mise. (Magam a S. Giovanni Paolo-ba mentem s újra elmerültem az első Morosini szarkofágjának, de nemkülömben a tragikus sorsu gyönyörű Gioconda szobrának szemléletébe. Különös, — új érdekessége van most e dómnak; negyvenhat társa mellé bevonult a múlt hónapban Vinir is, a negyvenhetedik és utolsó doge.

Háromszáz évig pihent az Angeló-ban; szinte jó, hogy ez a jelentéktelen templomoc-ka leégett, idekerült legalább az utolsó tirannus is s vele együtt a jesusiták méltán féltett, százezreket érő faszobrai. Ma: nincs becsesebb dómja Veneziának a Giovanni Paolo-nál.

Itt van a háziezredén kívül a 26-ik és 34-ik gyalogezered zenekara. Ezek egész délután próbáztak a hidon; kár, hogy a hajók túlköltése miatt nem hallhattuk már ekkor ezt a nagy zenekart, mely itt fog maradni s délután hatól éjfelután kettőig játszani fog az ünnep mi dharom napján.

Az is az aktualitás kedvéért van, hogy a VII. nemzetközi képiállítást (az ifju ola-

Hol tölthetjük legkellemesebben szabad időnket?

Olesó szobák. Pontos kiszolgálás. Kitünő étkezés. Naponta zeneestély.

Egész éjjel nyitva!

A fényesen berendezett és minden igényeket kielégítő

SZÉCHENYI-szálloda kávéházban

DEBRECZEN, Petőfi-tér 7. szám.

Szíves pártfogást kér

REIK JAKAB.

elengedhetlen kötelessége is a gazdasági függetlenségről való gondoskodás kötelessége, hogy most ez utolsó alkalmat fölhasználja, mert a jövőre nagyon bizonytalan és kiszámíthatatlan. Minden módon biztosítania kell annak lehetőségét, hogy az említett időtől kezdve, a meddig a vámközség szerződése fenttartható, Magyarország és Ausztria közt, nem elvileg, hanem tényleg felállítsanak a vámsorompók.

Természetes, ez nem jelentené azt, hogy a két állam ezért vámháboruban éljen egymással, mert ugy Magyarország, mint Ausztriának mindenképpen érdekében áll és a közjogi helyzetből is következik, hogy a két állam egymást kivételes kedvezményes elbánásban részesítse.

Politikai hírek.

Horvát-szerb-dalmát testvériségért. Dr. Medakovic, a horvát országgyűlés elnöke a dalmát Brlikából két üdvözlő táviratot kapott. Az egyiket Kulicics polgármester, reischtrai képviselő küldte s így hangzik:

Dicsőség és becsület nektek, a szent anyanyelvért és a dalmát függetlenségért vívott küzdelem kitűnő vezetőinek, csodálatos bátorságu, hajthatatlan hőseink. Bár minden hatalom megtöri a szerbek és horvátok összetartásának törhetetlen sziklafalán. Eljen Horvátország! Eljen a horvát-szerb-dalmát testvériség!

A másik táviratot, mely hasonló dírambusokat zeng, a brlikai választók küldték.

A sátoros cigányok. A belügyminisztériumban — amint jelentik — kész törvénytervezet van a sátoros cigányok megrendszabályozásáról. A törvénytervezet a kényszerletelepítés elvén alapszik, aminek kényszerletelepítése a főváros környékéről kiindulva részletekben történne. Kiterjedne az akció a cigányok gyermekeinek állami gyermekmenedékhelyeken való kényszerelhelye-

zésére is. A belügyminisztérium sürgős jelentéstételre szolitotta fel a csendőrpáncsnokságokat és rendőrhátóságokat, tegyenek jelentést a kőborcigányok megrendszabályozására nézve.

Az alkotmánybiztosítékok.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

A belügyminisztériumban — értesüléseink szerint — elkészültek már teljesen mindazok a törvényjavaslatok, amelyek az alkotmánybiztosítékokra vonatkoznak. Mint-hogy ezeknek az előzetes szentesítése már tisztázva van, nincs semmi akadálya annak, hogy ősszel a parlament elé kerüljenek.

A képviselőház azonban a második ülészek első napjaiban nem ezeket a nagyobb jelentőségű dolgokat veszi elő, hanem számos apró javaslatot, a melyeken most főképp a kereskedelmi, az igazságügyi és a pénzügyi minisztérium dolgozik. Ezek nagyrésze inkább adminisztratív jellegű. Lesz azonban közöttük fontos is.

Igy a kereskedelmi minisztérium az új vicinális törvényjavaslatot terjeszti elő. Szakörök ettől a javaslatról a helyi érdekű vasutak fellendülését és az új vonalak szaporodását várják.

Az igazságügyminisztériumból néhány fontos igazságügyi kérdés elintézése fog kikerülni. Günther igazságügyminiszter még nem is ment szabadságra. Ő maga dolgozik a javaslatokon.

A tökéletes csendben, a politika uborkaszepzonjában ő az egyetlen férfi, akit gyakran látni az utcákon, amint gyalogosan, vagy legfeljebb villamoson megy a hivatalába.

Városháza és vármegye.

Személyi hír. Körner Adolf tanácsnok, négyheti szabadságidejének lejártá után, tegnap újból átvette hivatalának vezetését.

Tisztviselők öröme. A városi tisztviselőket kellemes meglepetésben részesítette tegnap a tanács. A városi tanács rendeletet

adott ki arra nézve, hogy az összes tisztviselők megszavazott drágasági pótléka már augusztus 1-én folyósíttassék. A rendelkezés alapja az, hogy a drágasági pótlékok egy összegben legyenek elszámolhatók. A számvétség most utasította a tisztviselőket, hogy augusztusi fizetési s lakbérnyugtáikkal egyidejűleg nyújtsák be a pótlék fölvételéről szóló nyugtáikat is.

Szabadságon. Dr. Varga Elemér polgármesteri titkár ma reggel kezdte meg harmanc napra terjedő szabadságidejének kitöltését.

Debreceni Betegsegélyző

Pénztárak egybeolvadása.

Ertekezlet a rendőrfőkapitánynál.

Felszámoló bizottság alakítása.

— július 25.

(Saját tudósítónktól.) A Debreceni Kerületi Betegsegélyző Pénztár tudvalevőleg átalakul s megszerveztetik Állami Munkás Betegsegélyző Pénztárrá s ebbe bele fog olvadni a Debreceni Ipartestületi Betegsegélyző Pénztár és a Debreceni Pincér Betegsegélyző Pénztár.

A három betegsegélyző pénztár vezetősége tegnap délután közös értekezletet tartott dr. Boldizsár Kálmán rendőrfőkapitány helyettes tb. városi tanácsos elnökele alatt, a melyen a törvény világos rendelkezései szerint megbeszéltek az átadások körüli intézkedéseket.

A betegsegélyző pénztárak közül a Pincérbetegsegélyző Pénztár már lezárta könyveit s itt több befizetést nem fog tartani. A Ipartestületi Betegsegélyzőpénztárban szombaton lesz az utolsó befizetés.

A két pénztár tagjait ezután a Kerületi Betegsegélyző Pénztár hivatalos helyiségében (Piac-utca 79.)

szok, a modernnek, óriási vásznakkal s igen-igen sovány tartalommal vonultak fel) épen ma nyitották meg Velencében. — A sőhajók hidján, Velence e legszomorubb nevezetességű helyén, száz és száz nemzeti színű zászló leng. Kerített egy-egy lobogót, akár kendőnagyságot, akár kendőkből összeróttat is, minden gondoljára is.

S ami legfrappánsabban szinte szenzációsan jelenti az ünnepet: a velencei házak kapui, melyek egész évben éjjel nappal zárva vannak, ma sorra kitarva.

A velencei ma nem félti semmijét; nem tudja elhinni, hogy egy venetaue a Redentore napján gazságra vetemedik.

Cavour szobrán egyszerű babérág, Manin-én borostyán, a Colleonin-én mirtuszág. A szigetek s a Giardini Publici (itt van a képkiallítás) ezernyi apró lobogóval teletűzdelve. A Franchotti-házon (a Rothschildok velencei szállásán) nyolcszáz villamos körte. Katonák, tengerészek, csendőrök, rendőrök, pénzügyőrök s mindenféle egyenruhás emberek, teljes díszben. A la beata-k lebontott hajjal, tali-tarka pruszlikokban, a legények, a feszülő mellű parti olaszok, gyönyörű nemzeti viseletben.

A forgalom, délután hat körül, már teljesen megakad a hidon, de megakad a tengermenti piazzákon is.

A tengeren megszámlálhatatlan hajó és bárka (a gondolás ugy zsarol most, mint a budapesti bérkocsis a király-díj napján), a harangok zugnak, az emberáradat harsánnyan éljenez, az arcokon ragyogó öröm. Pontban fél hétkor aztán a tengerészeti ar-

zenál kis kikötője mellől megdördülnek az ágyuk, mire földreveti magát a part egész népe s száz és száz szerzetes asszisztálása mellett közös imát mormol a negyven-ötven ezer főnyi tömeg. Mély csönd, de csak öt percre; akkor újra megszólalnak az ágyuk s e jelre, száz bomba dörgését is tulharsógó erővel, fölzeng a diadalkiallítás:

— Il Redentore! Il Redentore!

Kár szinte belefognom is, ugysem lehet visszaadni ennek az ünnepnek a képét. Látni lehet csak, leírni nem azt a képet, mikor a hajókon százezer láng gyulad ki, ugyananyiszor tüközödvé vissza a tenger tükreben s csodásan szép staffagét, kapva a hold s a csillagok ragyogásában. Ah Tintoretto, ah Paolo Veronese, az itál színek nagymesterei ti: most kellene élnetek, most kellene esetet ragadnotok s fogadom, megtagadnotok szerzőségeket a Parocchia St. Zaccaria-ban levő képeitektől, ezért a mai egyért, ezért a mai legszebbért!

Ez igazán nem balga rajongás, nem lelkesedő tulzás. Mert ez a kép, amely itt a szem elé tárul, csakugyan a panorámák panorámája. Ebben a ragyogó fényben a fél isztriai part s az olasz tengervonal sok mérföldes sávja belátható. Mekkora perspektiva és milyen perspektiva!

De hallga, a nagy örömrivallgás hirtelen megszakad. Mintha kettévágták volna. A tömeg összéb sűrűsödik. Vajjon miért?

A Piazza di Sancto Marco előrészen tiszteletreméltó csoport közeledik. Az Accademia delle belle arti harminc babérosa, a

velencei hallhatatlanok. A felük sem idevaló, ugy jöttek össze az olasz tudományosság s művészet nagy gócaiból: Rómából, Páviából, Bolognából, Veronából, mindenünnen. Más-kor nem tették ezt; de ma, a Redentora ünneplésének negyedszázadik évfordulóján megjelent csaknem mindnyájuk. Előttük tiz licitor halad; két papimaséból készült orosz-lánt (nagyarányu s művészi munkák) visznek a tudósok előtt. A part közvetlen szélén megáll a menet; Chiari dr., a fiatal pádovai szépiró rövid beszédet mond a Redentore ünnepének velencei s nemzeti jelentőségéről, amire egerverő, hullámreszkettető evviva hangzik fel. A Márk templom galambjai ijedten rebbennek el a kupola ormáról, de aztán megint visszalebegnek s gubbaszkodva ülnek meg az aranyozott erkélyereszt.

Azután jönnek a küldöttségek. Az „irgalmas szegények“-é először, kik a kétszáz templomot ingyen őrzik. Legtöbbjük aggasztan. Más-kor, a pajkoskodni mindig kész velencei népnek állandó céltárgyai, ma fejet hajt előttük mindenki.

Jönnek a céhek, mindegyik a maga évszázados jelvényeivel. A tengeri kereskedők az ősi Editte navigacionali díszkötésű pergamenjét, a parti halászok a jelképes kis vitorlát hozzák. Küldöttség küldöttségre, felvonulás felvonulás után. Ki tudná mindet felsorolni? A hosszú menetet, kilenc óra után, illő alázatosságból a tizenégyféle szerzetesrend tógatusai zárják be. Letérdepelnek a kemény kőpadra s tiz percig — ezalatt újra nagy csend — parton imádkoznak. Aztán ugyanoly zajtalanul, ahogy jöttek, lehajtott

szám alatt látják el, minden a betegségélyezés (táppénzkiutalás stb.) ügyére vonatkozólag.

Mindkét betegségélyező pénztár működése, (tehát be- és kifizetések) július 28-ikával megszűnnek.

Megalakították ezután a felszámoló bizottságot, mely közösen működik minden a két feloszlátandó betegségélyező pénztár ügyében mind addig míg az átadás befejezését nem nyer s a feloszlátást a két betegségélyező közgyűlésileg ki nem mondja.

A felszámoló bizottság tagjai lettek a Kerületi Betegségélyező Pénztár részéről Julow Lajos alelnök, dr. Gáspár Géza, Dusa József titkár, az Ipartestületi Betegségélyező részéről Dávidházy Kálmán elnök, dr. Hütter Károly, dr. Tóth Kálmán jegyző, Kormos Gyula könyvvezető, a Pincér Betegségélyező Pénztár részéről, Rosenberg Simon elnök, dr. Rózsa Mór orvos, Szathmáry Zoltán titkár és Gömöri Lipót pénztáros. A hatóság részéről tagjai lettek Papp József számvevő és Vetéssy Béla rendőrfogalmazó.

A leszámoló bizottság a Pincér Betegségélyező Pénztárban pénteken e hó 26-án, az Ipartestületi Betegségélyező Pénztárban 27-én szombaton tart vizsgálatot.

Az ipartestület feloszlató közgyűlése augusztus 4-én vasárnap délelőtt lesz az ipartestület gyűlés termében, a Debreceni Pincér Betegségélyező Pénztár feloszlató közgyűlése hétfőn augusztus 5-én 4 órakor lesz ugyancsak az ipartestület gyűlés termében.

A feloszlató közgyűlést az ipartestület hívja össze s annak három tárgya lesz csupán.

1. Félévi zárszámadás és vagyon mérleg.

2. Felmentvény igazgatóságnak,

fővel s imát mormolva visszamennek a városba. Reggel négykor már fenn vannak a három ünnepnapon; minden templomba jut négy-öt barát és soha sem gyón meg annyi velencei, mint e napokon. Az örömműnep egyuttal a kiengesztelődésnek, a megtisztulásnak is ünnepe. A signorinák a Parocchia S-ta Agnese-be szeretnek járni, hol zöldfürgönyű kis álkovok előtt gyónhatnak. Profán szem nem láthatja őket, profán fül nem lesheti el titkukat.

A hajókon tizenkettőkor kezdődik az igazi vigasság. A magistratus jóvoltából mind három nap öt-öt száz hektoliter ingyen bort kap a nép. Átlag minden ünneplő férfira egy-egy liter jut. Éjjelre már alig van nyoma az italnak. Illetőleg ott ragyog e nyom az arcok pirosságában, a szemek villogásában, az ölelések szenvedélyes hevében, Ez az igazi boldogság!

Az abszolút gondtalanság, a teljes magasztalás boldog percei! A zajgóvéri partlakó könnyelműségének szertelen s mégis oly kedves túltengése.

Táncolnak. Mindenemeri képzeletet meghaladó módon. Nem is tánc már ez, hanem a visszatartatlan jókedv, a semmivel sem törődő szenvedély megtestesülése a legszelelyesebb ugrádozásokban.

Két óra körül szünet; ekkor hirdetik ki, kik nyertek a Redentore-sorsjátékon, melyre potom soldinoért lehetett részjegyeket kapni. A kis részvételi jegy közös szövege (Giuocate i numeri di questo pianeta. Vincete.) nem mondott ugyan mindenkinek igazat, mert kétszázötven szám közül csak

felügyelő bizottságnak és tisztikar-nak.

3. A megmaradt pénzkészlet hova fordítása iránti határozat.

Megjegyzendő, hogy a 3 pont tekintetében a miniszteri rendelet világosan rendelkezik s az tisztán munkás betegségélyezés céljaira fordítható s miniszteri jóváhagyást igényel.

A közgyűlést az iparhatóság, nálunk a rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság vezeti s a közgyűlések a megjelentekre tekintet nélkül határozatképesek.

Hajdumegye új vasútja.

Debrecen—Hajdusámson—Nyirbátor.

Közigazgatási bejárás.

— Első nap. —

— július 25.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegye s Debrecen gazdasági életében nagyfontosságú tényező lesz az a vasút, mely a debrecen-sámsoni vasut Hajdusámson állomását a szabolcsmezei Nyirbátorral fogja összekötni. Ez összeköttetés folytán Szabolcsmezei nyirbátortól széle, egy hosszú területvonal, közvetlenül bekapcsolódik Debrecen kereskedelmi érdek körébe.

A vasut építéséhez Debrecen városa 300,000 korona hozzájárulási összeget szavazott meg.

A kereskedelemügyi kormány rendelete folytán tegnap kezdték meg a vasut köz-igazgatási bejárását.

A bizottságban Dubszky Adolf miniszteri tanácsoson kívül Bacsinzky dr. helyettes üzletvezető, Wessprémy főispán, Kovács polgármester, Majerszky igazgató, Marsovszky főfelügyelő, Gyulai miniszteri fogalmazó, Latinovics és Aczél főmérnökök, dr. Magoss főügyész, Vecsey Imre főjegyző, Dávidházy tb. vármegyei főjegyző, Erdey főmérnök és Szirmay dón igazgató, jogtanácsos vettek részt.

Az első nap délelőttjén bejárták a Sám-

son község tulsó s így egyuttal a Szabolcsmege innenső határáig terjedő vonalrészt. Egyszersmind megállapították azon módozatokat, szintén bejárás utján, amelyeknek segélyével a helyiviasut teherforgalma ezen-tul nem a Simonyi-uton, hanem a város külső részén bonyolulna le.

Ezáltal a Margitfürdő melletti teherkiterő, mely olyan veszedelmes volt közbiztonsági szempontból, feleslegessé s a sine fel-szedhetővé lesz. A teherforgalmat ezen-tul azon összekötő vonalon bonyolítják le, mely a barakkok mellett elvonulva bekapcsolást fog nyerni a helyiviasut hatvan-utcai vonalába. Ezentul tehát minden teherforgalom a városon kívül lesz lebonyolítható.

A Máv. igazgatósága fog valószínűleg gondoskodni a nyirbátortól alsóállomás felépítettségéről. Az államvasutak részéről ígért van arra nézve, hogy a tarifális vonatkozások az új vasutra nézve legkedvezőbb módon oldja meg. Ennek folytán az üzembhelyezés költségei s a vállalat nyereségi esélyei lényegesen emelkednek.

A bejárás mai napján a Nyiradonyig terjedő résszel végeznek, holnapra pedig az egész vonal bejárását elintézik.

Tegnap délben az Angol királynőben ebédre gyűlt össze a bizottság, mely aztán délután a városháza nagytermében folytatta a tanácskozásokat.

A bizottság tagjainak egyhangú véleménye szerint a vasut kiépítése előtt semmi nagyobb akadály nincs s az építési engedély megadása után, tehát már a közel jövőben, hozzá lehet fogni az új vasut kiépítéséhez.

LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FEKETENÉL.

Egyházmegyei közgyűlés.

A debreceni ref. egyházmegye rendkívüli közgyűlése.

(Az új törvények végrehajtása. — Az egyházmegye új világi jegyzősége.

— július 25.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni ref. egyházmegye tegnap az egyházépület tanács-termében rendkívüli közgyűlést tartott. A rendkívüli közgyűlés összehívását főleg az új egyházi törvények végrehajtására vonatkozó intézkedések megtétele tette szükségessé.

A gyűlés lefolyásáról tudósításunk a következők:

Tíz óra előtt nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést Dávidházy János esperes szép és magasröptű imával, majd vázolta azokat az okokat, melyek a rendkívüli közgyűlés összehívására indította az elnökséget.

Fájdalmas szavakban emlékszik meg dr. Árvay Béla, az egyházmegye kiváló ügyésze és világi jegyzőjének korán, de hossz-as betegség után bekövetkezett haláláról. Indítványozza Árvay érdemeinek jegyző-könyvbe való iktatását, amihez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

Majd jelenti, hogy az egyházmegyei főgondnok a megjelenésben akadályoztatása miatt nem jelent meg, így Kovács József polgármestert, egyházmegyei tanácsbírói kéri fel a másik elnöki szék elfoglalására.

A megnyitás után F. Varga Lajos előadó jelenti, hogy az egyházmegyei világi-főjegyzőségre beérkezett szavazatok első-sorban május 31-én bontottak fel, mikor azonban abszolút többséget senkinek nyert és a legtöbb szavazatot kapott jelölt, dr. Varga Lajos és Szeremley Béla között pótválasztást rendeltek el. A másodsor beérkezett szavazatok július 19-én bontották fel, mikor is megállapították, hogy dr. Varga Lajos 22 és Szeremley Béla 27 szavazatot kapott, így Szeremley Béla 5 szavazattal

kétszáz nyert, — de kiterődött most ezzel? — Hajnalban négykor még javában állt az ünnep. Tánc, ivás, óriási zaj. Közben ingyen korallok és kagylók szétszórása; ezen veszekedő kapkodás. S száz meg száz más-féle ünnepi szám? A gondolatok, már javukrészt részegen, bámulatos ügyességre valló mutatóvanyáikkal zajos éljenekeket váltottak ki a publikumból.

Aztán megint zaj, kiabálás, dalolás, huncutkodás. Csak néha-néha lehetett észrevenni, hogy egy-egy Fiorina vagy Catherina eltűnt a Paolo vagy Vicoló barca-ján. Mentek a signorinák, valószínűleg gyónni, a Sanneto Agnese parocchiájába.

Még reggel hatkor sem üres a tenger. De már elült a nyüzsgés s csak a legkital-tóbbak birkóznak a borral s jókedvükkel. A „tömeg“ hazatért s aludni fog estig, hogy ma is, holnap este is újra kezdje az ünneplést. — A személyszállító gőzösök, köztük a miénk is, megkésve szedte föl horgonyát: a tenger el volt zárva, de meg ritkán esik ilyen ünnep a tengeren, s a tengeri medvéknek is kell valami látványosság.

A capitano halkan adja a parancsot: Banda sinistra! S a Villám megindul a magy-ar partok irányában. Gyönyörűen siklik a gőzös; már a külső lidó szélénél vagyunk. Egy gondolás ránk bámul, s mikor látja, hogy nem épen szilárd testtartását megmosolyogjuk, mentegetőzve s naiv boldogsággal mondja:

— II Redentore! II Redentore!

megválasztott világi jegyzőnek. A jelentést élénk éljenzessel vették tudomásul, miközben Szeremley Béla letette az ún. epelyes esküt, szép szavak kíséretében tévén fogadalmat, hogy minden nemes törekvésért, munkálkodásáért az egyháznak fogja szentelni Eljenzés.

Ezután a közgyűlés az új egyházi törvények végrehajtására vonatkozólag hozott határozatokat. Nevezetesebb határozatok a következők: a presbyter választók névjegyzéke augusztus 31. illetve véglegesen október 16-ig kell elkészítve legyen, az egyházmegye minden községeiben egyházközségi közgyűlés szerveztetik; a presbitériumok létszámának változtatására vonatkozólag az illető egyházközségek akaratától teszik függővé, hogy változtassanak e rajta vagy sem, a tanácsbírók száma ötről hatra emeltetik, mire az új választásokat a jövő hónapban fogják megejteni.

Nagyobb vitát idézett elő az a kérdés, hogy az új törvények értelmében Debreczenben megejtendő presbyter választásoknál, a tanító testület kiküldötteinek presbyter mandátuma is megszűnjön vagy nem. A vitában résztvettek Kiss Albert, Szele György, Janosi Zoltán, Juhász Ignác, Dávidhazy János, F. Varga Lajos és többen.

Végül is úgy határoztak, hogy a kérdés felett való döntést a debreceni egyháztanácsra bizzák az a, hogy az új választásokra tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Több az új egyházi törvényekre vonatkozó ügy elintézésével a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Debreceni cigányok a dánosi gyilkosok.

**Hadházon elfogott
cinkostárs.**

Bevallott mindent.

**Megmondta, kik a
gyilkosok.**

De ezek elmenekültek.

— július 25.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegyének régi idő óta nem volt oly szenzációja mint a tegnapi, mikor Hajduhadház környékén elfogtak részben egy cigánybandát, mely az eddig felmerült hathatós bizonyítékok szerint tettesek a dánosi római rablógyilkosságban. Most ezen a nyomon elindulva alighanem pár nap alatt utóleri az igazságszolgáltatás a többszörös rablógyilkosság vadállatias tetteseit.

A Hadházon elfogott cigánykaraván tagjai vallomásukkal oly nyomra vezették a csendőrséget, mely ezuttal a titokzatos ügyben az egyedüli helyes lesz.

Nem kevésbé megdönthetetlen bizonyosságot szolgáltat az is, hogy megtalálták a karavánál azokat az értéktárgyakat, melyek a dánosi gyilkosságból származnak.

Kétségtelen most már a debreceni csendőrszárny által megindított nyomozás folytán, hogy a gyilkos banda Hajdumegyén vonult keresztül. Itt el is fogtak belőlük az asszony népet és egy férfit, de a többi négy férfi cigánynak sikerült elmenekülni. De aligha bujkálhatnak

sokáig azok is, mert a közeli vármegyék csendőrei szintén mozgósítva vannak elfogatásukra.

Dicséret és elismerés illeti meg az emberfeletti kitartással folytatott nyomozásért a debreceni és hadházi csendőröket, elsősorban Goreczky Vilmos főhadnagyot, ki fáradságot nem ismervé 36 órán keresztül álmatlanul nyomozott csendőreivel és már is szép eredményt sikerült elérnie.

Tudósítónk tegnap kiutazott Hadháza, a szenzációs eseményről és fejleményről a következőket jelentí:

Cigány karaván Hadházon.

Kedden a déli órákban Hajduhadház utcáin óriási gyorsasággal halad keresztül egy cigánykaraván. Később pár pernyi időközönként egyenként szállingóztak vissza, hogy élelmiszereket vásároljanak.

A cigányoknak azonban egy percre sem volt maradásuk a helységben. A dánosi rémfüldő híre ugyanis Hajduhadháza is természetesen elhatolt. A lakosság borzalommal beszél a rablógyilkosságról és vele kapcsolatosan a kóbor cigányokról, kiknek még azt sem engedte meg a hadházi nép, hogy kenyeret vegyenek bárholonnan a cigányok, kiket egyes házakból, ahova bemérészkedtek kenyeret vevési szándékkal, a parasztok vasvillákkal verték ki. A kóbor cigányok erre több hasztalan kísérlet után a községből gyors iramban menekültek tova észak felé.

Csak akkor jutott eszükbe sokaknak, hogy a cigányoknál löfegyvereket is láttak. Különbön az egész átvonulásuk igen gyanús volt, ami csakhamar tudomására jutott az ottani csendőrségnek, mely elfogatásuk iránt azonnal intézkedett.

Fogarasi Gyula és Sasi László csendőr-őrvezetők által járó legott a cigányok után siettek. Hasztalan üldözték őket egészen fél négy óráig, amikor Téglás közelében a mezőn dolgozó parasztok által, kik látták a menekülő cigányokat — utbaigazitva helyes nyomra akadtak.

A cigányok után.

Négy óra tájban az erős meneteléstől eltikkadt csendőrök az országuton megpillantották több száz méternyire Téglástól a cigányokat. Utánna vetették magukat. Az üldözőtök eleinte nem vették észre a rohamos gyorsasággal feljűk közeledő csendőröket, akik így tetemes előnyt nyertek. Nagyban gátolta azonban a csendőröket az üldözésben nehéz fegyverzetük. Így is sikerült mindamellettt nyomukba érni.

Ekkor észrevették üldözőiket a cigányok, örült irásban kerestek menekülést. Mindez nem használt. A csendőrök emberfeletti erővel folytatták az üldözést, cseppet sem esüggedtek.

A távoiság mindjebben fogyott. Ekkor a cigányok, hogy könyebben menekülhessenek kúdnös eszközökhöz fordultak. Nehéz eszűmáikat, melyek ugyancsak gátolták őket a szaladásban egy-kettőre fölhasították. Most már aztán könyebben futhattak. A cigányokkal menekült egy csomó asszony népr apró gyermekekkel.

Ezek hamar eltikkadtak, és egymásután hulltak el az út szélén. Már jóformán minden asszony elhullott, csak a férfiak tartottak ki. Az egyik őrvezető Sasi László erre összefogdosta az asszonyokat és őriztékre ottmaradt az országuton. A többiek üldözését most már csak az egyik csendőr Fogarasi folytathatta.

Mikor a cigányok látták, hogy a banda egyrészt már hatalmukba kerítették a kakastollasok hirtelen megváltoztaták taktikájukat, tartva attól, hogy ők is a cigány asszonyok sorsára jutnak.

Harc az országuton.

A cigányok, kik összesen öten voltak, egyszerre előkapták fegyvereiket. Megállottak egy-egy pillanatra. A két bátor csendőr felé pisztolyok és fegyverek csöve villant. A következő pillanatban a gyilkos fegyverek

eldurrantak és több éles töltés suhant el a csendőrök mellett. Szerencsére egyik golyó sem talált.

Legérdekesebb a könnyen végzetessé válható lövöldözésben az, hogy egy cigányleány, ki ekkor még a menekülők között volt, nagy kétségű fegyverrel kezében, több lövést tett a csendőrökre.

Még egy sortüz.

A tűzpróbás csendőrök nem rettentek meg a lövésektől és most már szinte nyomukba voltak a cigányoknak, kik ezt látva, még egy sortüzet bocsajtottak üldözőikre és aztán hanyatt-homlok menekültek.

A lövések színhelyétől pár száz lépésnyire az egyik cigányt sikerült elfogni végre a csendőröknek, akik míg ezt megkötözték, addig a többiek meglehetősen egórutat nyertek.

Ekkor már csak Fogarasi őrvezető üldözte a menekülőket, míg Sasi őrvezető az elfogottakra ügyeit fel.

Leütöttek egy urasági inast.

Az országuton amerre a hajszá elhaladt, sehol egy lélek sem mutatkozott. Egyszerre csak a Beyer-féle uradalomból az országutra ért az uradalom egyik urasági inasa, ki mikor megpillantotta, hogy vele szemben bőszen rohanásban jönnek feléje a cigányok egy csendőrrel üldözve, kezükben füstölő fegyverekkel hirtelen elhatározással előkbe ugrott.

A másik perében már az egyik cigány feléje ugrott és egy nagy husánggal úgy fejbe vagta, hogy a szerencsétlen ember koponyarepedést szenvedett és eszméletlen állapotban a földre zuhant.

A kegyetlen banda ezután, mintha mi sem történt volna, a súlyos sérülésével földön heverő emberen keresztül gázolva továbbment. A csendőr utánuk, de a menekülők ekkor hirtelen besuhantak az erdőbe, hol elrejtöztek.

A jó órai kutatás után az eredménytelenségről meggyőződva Fogarasi, abbahagyta a nyomozást és társával együtt a súlyosan sérült urasági inast beszállították egy közeli tanyaúra ápolás végett, az elfogott bandát pedig bekísérték a hajduhadházi csendőrlaktanyára.

A motozás.

Míg a csendőrlaktanyába bekísérték a cigányokat, óriási néptömeg vette körül a laktanyát, hol az elfogott cigánykaravánt nyomban szigorú motozás alá vették. A nőknél sok finom női fehérműt találtak, finom csipkés zsebkendőket, himzett női ingeket és egyéb fehérműeket. A motozás ugyancsak megerősítette azt a már kezdetben felmerült gyanút, hogy az elfogott cigányok a dánosi rablógyilkos bandához tartoznak vagy legalább is azzal szoros összeköttetésben van.

A vizsgálat ezt igazolta. A vizsgálat illetőleg a megmozgás során ugyanis előkerült a cigánytól egy dupla fedlű ferfi ezüst óra, egy aranylánc, azonkívül pár darab egy koronás pénz.

Az értéktárgyak külső leírása pontosan ráillik a dánosi rablógyilkosságban elvitt ékszerekre. Leggyanúsabb mindamellettt azon körülmény, hogy éppen ezek az értékek lehettek náluk. Ez a körülmény kizárja azt a feltevést, mintha más valamely büntetből származnának azok az ékszerek.

A motozás kedden késő estig tartott. Már mindenkit megmozgattak, csak egy cigány leány motozása maradt még hátra. Már le is tettek arról a csendőrök, hogy szorgoskodásuk dacára más valami nyomra vezető dolgot, mikor szenzációs fölfedezésre jutottak. Az utolsó maradt leányt szabályszerűen növel motozatták meg, de nem találtak nála semmit, mikor a motozást végző asszony egy fulonfüggőt talált, melyet a rafinált cigány leány szokatlan helyre rejtett. Az utóbbi nagyban betétezte a bizonyítékok halmazát.

Tudvalevően, mint eddig megállapították, Dánosról óra, lánc és fulonfüggő tünt el. Megvizsgálták nagyító lencsében ezeket a tárgyakat, melyeken valamennyien véres, de nagyon elmosódott ujjlenyomatok voltak láthatók. Találtak azonkívül egy vérral borított bicskát is a cigány leánynál. A bicskán

Kovács Imre kecskeméti kereskedőnek a neve van. A talált bűntárgyakat szigorú vizsgálat alá vették.

A felhajtott erdő.

Mint azt már tegnapi számunkban megírtuk, a szenzációs eseményről azonnal távirati jelentést küldtek be Hajduhadháza felől a debreceni szárnyhoz, honnan kevéssel éjjel előtt indult el egy csendőrkülönmény, mely Goreczky Vilmos főhadnagy vezetése alatt Ronyai Ferenc, Hegyi András, Benedek András és Barta Mózes csendőrszervezetekből állott.

A csendőresapat vágatva haladt Hadháza, hol bár részlegesen, de javában folyt a hajtsza az üldözésből megmenekedett cigányok után.

Hadházon most gyalogsági hadgyakorlatok folynak. A gyakorlatok vezetője egy szakasz katonát a csendőrség rendelkezésére bocsátott. A csendőrség ezek segítségével kereste, kutatta mindenütt a megmenekült rablógyilkos cigányokat, de sikertelenül.

Éjjel féltizenkét órakor ért ki a csendőr csapat Debrecenből Hajduhadháza, hol Goreczky főhadnagy azonnal személyesen vette kezébe az ügyet. Alighogy megérkezett csapatával, melynek számát időközben a hajduhadházi csendőrök által 13 főre kiegészítve minden pihenő nélkül felkör alakban körülfigyelték az utakat a katonaság bevonásával.

A koromsötét éjben kísértetiesen villantak meg a szuronyok, lengtek a kakastollak. A közutak átkutatása után a csendőrök a Hadháztól fel, majdnem Ujtehértóig nyúló Degenfeld grófok tulajdonát képező erdőségekbe nyomultak be, amelyeken a menekülő cigányok keresztül vágták magukat.

Emberfeletti munkát végeztek a csendőrök, a szó legszorosabb értelmében átkutatták, felhajtották az óriási kiterjedésű erdőt. A sűrű bozótoktól vissza-visszahököltek a lovak, de aztán ismét engedelmesen röptették kakastollas gazdájaikat. Hasztalan volt azonban minden igyekezet. Semhol semmi nesz semmi hang. Legfeljebb csak a lovak döbögése és az olykor-olykor felhangzó harsány vezényszavak verték fel az erdő éjjeli csendjét.

Lövés az erdőben.

Hajnalodni kezdett, mire a csendőr különmény kijutott az erdőből. A csendőrök porosan, fáradtan a nagy fáradságtól és az izgalmaktól.

Eppen folytatni akarták kutatásaikat Nyiregyháza felé, mikor az erdőből váratlanul lövések hangoztak fel.

— Rajta, az erdőbe vissza — hangzott Goreczky vezénylő főhadnagy vezényszava.

A következő pillanatban már ismét az erdőben volt a csendőrök kicsiny, de bator csapata.

Pár öt perc alatt átkutatták minden irányban ismételtén az erdőt, de ekkor kiderült, hogy a lövést, melyről azt hitték, hogy az erdőben rejtőző cigányoktól származnak — az uradalmi erdő egyik vadőrje tette.

Goreczky vezetése alatt fáradságot nem ismerve, kutattak még a csendőrök egészen másnap reggel kilenc óráig. Felkutatták a Nyiregyházaig vezető utakat és környét, de ennek dacára nem találtak meg csak a legcsekélyebb nyomot sem arra, hogy merre menekültek a rablógyilkosok.

A kutatás után a csendőrök visszamentek Hadháza, hol Goreczky főhadnagy azonnal bevezette a vizsgálatot.

Vonaton menekültek.

A hiába kutatott megmenekült cigányok ügye ugyancsak rejtélyes. Fogarasy csendőrszervezet az erdőben tévesztette el szem elől a cigányokat, kik amugy is egórutat nyertek. Valószínű, hogy az erdőn hamar keresztül hatoltak és a legközelebbi vasuti állomáson, legkönyebben Szepes-Sóstón jegyet váltottak és tovább utaztak. Eppen ezen feltevésből kiindulva a nyomozást ez irányban is megindították.

A véres ing.

Eredménye azonban mégis van az erdőbeli kutatásnak, mely egy nagyon fontos bizonyítékot szolgáltatott a csendőrség kezébe. Mikor a lovas csendőrök az erdőségből hajnalutájban vissza értek, az egyik őrsvezető az erdő szélén véres rongytömeget vett észre. Megállította lovát és közelebb ment a titokzatos lelethez, mely nem volt más mint egy férfi ing, szinte átitatva vérrel. A véres inget valószínűleg menekülésük közben dobták el a cigányok, nehogy ellenük szöjjön. A véres inget a többi és nagy számú bűnjellel együtt őrzik.

A véres inget orvosi szakértő vizsgálat alá bocsájtották azután. Dr. Kozma László hadházi orvos konstatálta, hogy az ingen 3-4 napos megaludt vér van rátapadva. Ez a terminus azért is fontos, mert összeesik a dánosi rablógyilkosság idejével.

A hadházi csendőrlaktanyában.

Tegnapelőtt este óta vannak az elfogott cigányok a hadházi csendőrlaktanyában erős fedezet mellett. Egy férfit és öt cigány asszonyt tartóztattak le a csendőrök. A cigány legényt, ki alig lehet több 20-21 évesnél állandóan két szuronyos csendőr őrzi a laktanya udvarán. Az asszonyok nyolc csecsemő gyermekükkel az épület pincéjébe vannak zárva, természetesen erősen ügyelnek fel ő reájuk is. Az a legény ott az udvaron erősen megvasalva — tipikus cigány fajta. Keskeny, inkább hosszasan arcáról merő rosszindulat ri le. Sunyin, de azért valami kihívó vakmerőséggel méregeti végig őreit, majd pedig adja a cinikus és a bilincsektől szabad kezével a földön heverő epreket kapargatja magához.

Nem sir, nem átkozódik, még a hozzáintézett kérdésekre sem igen válaszol, ellenben, ha őre pár lépés távolságra megy tőle, vagy hátat fordít — felcsillan a szeme és méregeti a falakat, hogy miként lehetne szökni, ami persze a lehetlenséggel határos. Altalában ilyen alak, mint ez a véletlenül elfogott kóbor cigány csak Pitwal bűnkrónikáiban van megörökítve.

A cigány rávall a tettesekre.

Kolompár Józsefnek hívják ezt cigánylegényt, régi, híres rablófamíliából származik. Szülői közül az egyik börtönben fejezte be életét. A csendőrség kisebb lopásokért már régóta keresi.

Tegnap délelőtt hallgatták ki Kolompár Józsefet. Ronyai Ferenc csendőrszervezet vezető hallgatta ki. Szép rendén elmondta a legény kisebb bűneit, hanem a dánosi gyilkosságról hallani sem akart. Később azonban a keresztkérdések sulya alatt megtört és mikor kérdőre vonták, hogy honnan vette a banda a náluk talált bűnjeleket, kié volt a véres ing — egy pár percre megdöbönt,

majd pedig pillanatnyi habozás után töredelmes vallomást tett.

Elmondta, hogy igenis tud ő arról a dánosi rablógyilkosságról, de részt nem vett benne. Hosszas faggatás után elmondta, hogy a tegnapelőtti hajzában elmenekült három cigány, névszerint Lakatos Rostás Lajos, Lakatos Mihály és Lakatos Almos törtek be a dánosi koresmába és követtek el rettenetes rablógyilkosságot. A véres ing, az értéktárgyak mind onnan valók.

Ezen óriási fontosságú vallomás után azonban mintha nyelvét vágták volna ki Kolompár Józsefnek, sem szép szóval, sem fenyegetéssel nem lehetett további vallomásra bírni. Konokul hallgatott, mire a kihallgatást, mely amugy is szép eredménnyel járt, beszüntették.

A Lakatos familia a gyilkos.

Ez a vallomás betetőzte azon eddigi nyomozási eredmények bizonyosságát. A rablógyilkos banda tagjai a Debrecenben különböző bűntényekről jól ismert Lakatos famíliából kerültek ki. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a Lakatosok közül Kecskeméten már hasonló körülmények között letartóztattak két Lakatosot, kiket a gyóni ismeretes rablás mellett a dánosi rablógyilkossággal is gyanúsítanak.

Ugyanis mint már tegnapi számunkban jelentettük, Kecskeméten elfogták Bihari Lakatos Sándort, Lakatos Lajost és Bajka Antalt, kik a felmerült gyanúok szerint a gyóni gyilkossági kísérletben is résztvettek.

A fizikai összefüggés igen könnyen megtalálható a között, hogy a rablógyilkos banda az ország két különböző tája felé keresett menekülést. Körülbelül megállapítható, hogy a dánosi rablógyilkosok a Lakatos familia 8-10 tagjából állottak ki. Ezek aztán pereputtyostól Szolnok táján kétéféle szakadtak. Egyik Hajdumegye felé vette útját, míg meg nem riasztották őket Hadház környékén.

Szepes-sóstón vannak a gyilkosok.

Későn este a nyomozás megállapította, hogy a menekülő három gyilkos cigány Szepessóstón szállt föl a vonatra és a legközelebbi állomáson már leszálltak, hogy gyalog meneküljenek tovább. Az összes csendőröket erre járásokba osztották be. Erősen figyelik, kutatják az országutakat. Talpon van különben az egész kerület csendőrsége és nagy a remény, hogy ezuttal nem siklanak ki a gyilkos cigányok.

A helyszíni szemle.

Tegnap délután tartották meg Hadházon a helyszíni szemlét. Kiterelték oda az asszonynépet, akiknek vallomása folytán itt is fontos felfedezéseket tettek.

Találtak ugyanis az országut azon részén, hol a lövöldözés történt, két pálinkás flaskót, melyekről minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a dánosi koresmából valók.

Találtak azonkívül két véres kést is, melyen már több napos sűrű vérfoltok voltak láthatók. Ezeket a bűnjeleket szigorúan őrzik.

Kolompár is bűnös.

A lázas nyomozás folyama alatt később olyan adat merült fel, hogy

az elfogott Kolompár József tagadása dacára is résztvett a dánosi rablógyilkosságban. Ugyanis kifordított lábával olyan nagy súlyú véryomokat vettek észre, melyek arra engednek következtetni, hogy a legény véres hullát fogott oda és cipelt el. Erre nézve holnap fogják ismét kihallgatás alá venni.

A bünjelek utja.

Goreczky Vilmos főhadnagy a nyomozás irányítója tegnap délből Mich csendőrvezetővel fölkezdte a bünjeleket Budapestre, hol megfogják mutatni a legyilkolt korcsmáros fiának, hogy felismeri-e bennök atyja tulajdonait. Ha igen, úgy az összes elfogottakat a legközelebbi vonattal felviszik Budapestre.

Kém a nyomozásnál.

Goreczky Vilmos főhadnagy mindent elkövetett, hogy a nyomozás minél fényesebb eredménnyel végződjön. Igen szeniális ötlete a főhadnagynak az, hogy egy nemrég elfogott cigányasszonyt kém szolgálatra alkalmaz a nyomozásnál ez az asszony rém dolgokat beszél a Lakatos és vele társ cigány családjáról.

Elmondta, hogy sokszor ha üldözik őket, képesek az erdők mélyén gyökeren élni, aztán ha nem olyan hévvel nyomozzák őket, kibujnak rejtekeikből és rabolnak, gyilkolnak.

200 csendőr talpon.

Hogy a nyomozás méreteiről kellő fogalmat adjunk, csupán azt jegyezzük meg, hogy a Hajdu és a szomszédos vármegyékben összesen körülbelül kétszáz csendőr van talpon, úgy hogy a gyilkosok menekülése szinte kizárt dolog.

Tudósítónk különben beszélgetést folytatott tegnap Goreczky főhadnaggyal. Szinte kétségtelen, hogy az elfogott cigányok részesei a dánosi vérfürdőnek.

TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETÉNÉL

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Leidl Emil előléptetése.** Leidl Emil hajdúvármegyei törvényhatósági állatorvos méltó előléptetésben részesült tegnap. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Leidl Emil állatorvost a VIII. fizetési osztályból IX. fizetési osztályba főállatorvossá nevezte ki. Az előléptetés híre városi s vármegyei körökben érthető meglepedést s örömet keltett.

— **A Hortobágy legelője.** Szomorú jelentés érkezett a Hortobágyról. A nagy pusztaság legelőjét a forró nyári napmeleg teljesen leégette. Az egész legelő száraz már napok óta s a szarvasmarhák jóformán

semmi táplálékot nem kapnak. A gazdák nagyjából már vissza is hajtották a jószágokat a tarlóra. A jószágok kihajtására csak az őszi negyedkor kerül sor ismét.

— **Szászok a Hortobágyon.** Tegnap délelőtt négy szászországi egyetemi abszolvál hallgató érkezett Debrecenbe. Egyenest azért jöttek, hogy a hírneves Hortobágyot megtekintsék. A városházán, ahova utbaigazításért fordultak, Király Gyula tanácsnok fogadta őket s szívesen gondoskodott arról, hogy a messziről jött vendégek jól találják magukat a délibábos rónaságon.

— **Ragályos betegségek Debrecenben.** A polgármesteri hivatalhoz riasztó jelentések érkeztek be a körületi orvosoktól. Az orvosok egy napról nem kevesebb, mint tizenhét ragályos betegedéssel jelentettek. A megbetegedések közül legtöbb a torokgyík s hőkhurut, de akad hasihagymáz kanyaró és számarhurut is. A főváros megtette az óvó intézkedéseket.

A villamos oszlopok felállítás.

A villamos telep oszlopait a város külsőségein már öt nap óta állítgatják. A belső vonalak oszloposítását a jövő héten kezdik meg. A huzalozási munkákat Rosta Mihály gazdgyári főmérnök vezeti.

— **Franciák Budapesten.** A francia és magyar ipar- és kereskedelem közeledését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Pathé Fréres, a világhírű kinematográf és filmgyárosok Budapesten fiók-üzletet nyitottak és így alkalmuk nyílik a magyarországi nagyszámú kinematográf színházaknak és magánosoknak is arra, hogy készülékeiket és filmszükségleteiket Budapesten szerezzék be. A Pathé Fréres üzlete Budapesten a Ferenciek-tere 4. sz. alatt van.

— **Öngyilkos gazdaember.** Hajduböszörményből rövid táviratban jelentették, hogy Bodnár Bálint 52 éves jómódu földműves felakasztotta tegnap reggel lakásán magát és nyomban meghalt. A kir. ügyészség, miután az öngyilkosság ténye kétségtelenül megállapított — a temetési engedélyt megadta. Hogy mi vitte Bodnár Bálintot a sirba, nem tudják. Levelet nem hagyott hátra. Végzetes tettét nagy családjára siratja.

— **Találtatott egy pénztárcza** nagyobb összegű pénzzel és több apró tárggyakkal, igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

x **Nem kell most már, hogy hirdessek,** mert aki egyszer nálam vásárol az feltétlenül hozzám küldi jó barátját vagy ismerősét, mert meggyőződött róla, hogy nálam a legszebb uri divat cikket, legjobb minőségű színes ingeket nyulszőr, puha és kemény kalapot, női és férfi Panamakát, 40 százalékkal olcsóbban lehet beszerezni, mint bárhol ezen olcsó eladás állandóan tart, mert elvem nagy forgalom, kevés haszon. Nyakkendő király főposta mellett cégvezető Rózsa Lajos.

x **Már csak rövid ideig tart a Darvas Ede-féle csódtömegéből megvett áruk eladása,** Piac-utca 24. szám alatt. Raktáron van még Creton Pongyolák 1.90-től kezdve, — Selyem Blousok 1.50-től kezdve — Lüstert köpenyek 4.90-ért, szóval minden negyedárért kapható. Berendezés eladó.

Távirat és telefon.

Szenzációs fordulat a dánosi rablógyilkosság ügyében.

Budapest, július 24. Egyik fővárosi esti lap tudósítója előtt egy a nyomozást vezető magasrangú személy kijelentette, hogy a dánosi ügyben felbujtó is szerepel, de annak kilétét a további nyomozás érdekében titkolják. Ez ügyben a

napokban szenzációs letartóztatás várható.

A szigeti kinostári főorvos meghalt.

Máramarossziget, július 24. Az egyházmegye közgyűlésén elnökölt ma Novák Károly dr. kinostári főorvos. A közgyűlés alatt Novák lefordult székéről s szörnyet halt. Szívszélhűdés ölte meg.

Egy falu lángokban.

Igló, július 24. A szomszédos Klaknó községben egy parasztagazda bosszúból felgyújtotta fia csűrét. A nagy szélben a tűz elterjedt s jelenleg a falu nagy része lángokban áll. Eddig 28 ház földig égett.

Egy anya rettenetes titka.

Budapest, július 24. Kugler Gy. kereskedelmi utazó feljelentést tett a rendőrségen válólélemben levő neje, szül. Polák Flóra ellen. Kugler azzal vádolja nejét, hogy egy még leánykorában született csecsemőjét megölte, holttestét pedig 6 éven keresztül a padláson egy régi kofferben tartogatta. A rendőrség megindította a vizsgálatot s holnapra 30 tanut idézett be ez ügyben.

Ujabb cigánybűntettek.

Budapest, július 24. A dánosi gyilkosság gyanúja alatt a fővárosban letartóztatott cigánykaravánra kiderítették, hogy ők a múlt héten kiakták rabolni Simonffy üllői földbirtokos kastélyát. Simonffy azonban eszébe jutott, hogy a bűntudata miatt a támadást. A nagy harcra zajra összefutottak a falubeliek, mire a cigányok megugrottak.

Különös sztrájk.

Érsekújvár, július 24. Szokatlan dolog, de sajnálatosan való, hogy vasárnap az ottlévő összes pásztorok sztrájkba léptek. Kitarásuk folytán megkapták az 1 korona béremelést s a nem mindennapi sztrájk ma végét is ért.

Csaló zenekereskedő.

Budapest, július 24. Több feljelentésért esett a rendőrséghez Weinstein Ede budapesti zenekereskedő ellen. A feljelentések szerint Weinstein hitelezőit több mint 100000 korona erejéig megkárosította s azután megszökött.

Törvénytörés.

§ Szoboszlai Sándor szabadságát eltöltötte, hivatalát elfoglalta s a debreceni vizsgáló bíróság vezetését át vette.

Pénztárnok, pénzbeszedő, üzletszerzők

elsőrangú társaságnál alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű és szorgalmas egyének pályázzanak. A pénztárnok és pénzbeszedő óvadék-képes legyen. Részletes ajánlatok „Nyugdíj” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

SZOBRÁNCZ

gyógyfürdő Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz.

Gyomor- és májbetegék magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május hó 15-től június hó 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 30 százalék ár- engedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimód biztos segínyt nyújt gyomor- és bél- bajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbajoknál, epe- homok és epekövekre oldólag hat Vértóvulásoknál, szédülések, guttaifés rohamoknál vértörlésnél felszívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjedési termékekre, elrakódásokra az izületekben azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhajasodás ellen, cukor- betegségeknél, vesebajosoknál úgy a cukor- mint a fehérjékiválat gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és esontbántalmakat, csontszut kedvezően oszlatja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártyaizzad- mányok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bér- kocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. Vadászterület magas vadakra.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda negyven üveggel tizenegy korona, kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógy- fürdő” címzendők. Posta és távirda állomás hely- ben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay Gábor Lajos.

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul újonnan behuzatjuk

Villamos világítási és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelő- nyösebben és a legnagyobb szakértelemmel a

GANZ-féle VILAMOSÁGI R. T. debreceni építészeti és villamosítási (Piac-utca 72.) által készít- tetnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világító testek, csillárok és szerelvények dús vá- lasztéka. 530

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi ken- der zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban.

“HUNGÁRIA” kéveket 100 drb. 5 kor,
Kivánatra mintát is küldök.
WIENER ADOLF
gyári raktára, ponyva és zsákkötöző
intézet DEBRECZEN,
(Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű, angol ruha- vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosó székely férfiruha szövet
Óriási szőnyegraktár. 536

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendel
betegének a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. barmétre ntánvételi.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész
Debreczen.

11
CSUZ!

ELŐPATAK GYÓGY- FÜRDŐ.

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag és a méhurutos bántalmainál, máj- és lép- bajoknál, köszvény és osztnál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő beteg- ségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt fel- található kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézet, kezelés, massago, svéd torna, diätikus étrend) renákvil kedvező ered- ményt mutat fel. 415

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközeledés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidény- ben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenédjnak fele fizet-endő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvé- nyes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és itto, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palaoknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a leg- több városban és nagyobb kereskedésben. — o Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság. o

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, díszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és díszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül czukrászati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szagátását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s deganatoszlato szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, üldidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerházában Debreczenben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbéli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

A Darvas-féle bolti berendezés eladó. Piac-utca 24. sz. 627

Női kalap elárúsító nő, kiváló ügyes esinos alak, ki e szakmába már alkalmazva volt. Női kalap készítéshez is ért ajálkozzon a „Nyakkendő Király”-hoz Debreczen. 626

Házgondnokság. Felkértek mindazok, kik a Széchenyi-utca 50. és Arany János-utca 59. sz. házaknak évi 4844 korona házbérlőjévédelmét beszédni és a házakat gondozni óhajtanák, hogy írásbeli ajánlataikat Arany János-utca 59. sz. alatt a háztulajdonosnál f. hó 29-ik napjáig sziveskedjenek beadni. Gondnoki díj a háznak jókarban tartását, tehát a kisebb javítását is beleértve, a beszédtől és beszolgáltatott házbértől 7%, a készpénzben beszolgáltatandó biztosíték után pedig a háztulajdonos 6% kamatot fizet 624

3 szobás modern lakást keres fiatal házaspár, november 1-re, ref. nagytemplom közelében. Czim a kiadóba. 628

Két ondódi és 46 hold ujosztási fekete föld eladó. Cim a kiadóban. 637

Bolthelyiségeknek, irodának, egyletnek, sörháznak vagy szállodának kiadó ház Hunyadi-utca 19. sz. sz. a. Értekezhetni Szent Anna-utca 48. 632

Eladó cukrászda. Délvidéki megyeszékhelyen 65 év óta fennálló elsőrendű cukrászüzlet családi okok miatt olesón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 631

Debreceni Első Villamosági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűzbetörés elleni jeltő készülékek, villamos esengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kérekpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legújabb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 47. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 339. 470

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ojtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozási eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiókat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Eladó szőlő.

A Sesztá-kertben 1800 □ ölnyi szőlő, nyaralóval, parkkal el látva, akár egy darabban, akár felosztva eladó. Az épület vízvezetékekkel, jó vizü kúttal, fürdőszobával van ellátva s a kisvasut megállójához közel fekszik. — Értekezhetni dr. MÁRTON KÁLMÁN ügyvédnél Piac-utca 44. 634

Pergeltkávé

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörkölőjén

állítható elő. 585

Tessék próbát tenni!

VÁSZON ÁRU

fehérneműk, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszsur kávésterítők, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendő, és nankingok, valamint kész női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatsebkendő

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:

Debreczen, Arany János utca 2. sz.

BANKEGYESÜLET

Részvénytársaság.

A „Bankegyesület Részvénytársaság” működését Piac-utca 72. szám alatti üzlethelyiségeiben megkezdte és foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Alaptőke 800,000 korona.

Leszámitól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (chek) számlára és pénztárjegyekre.

Minden egyéb bankügylet kötésére vállalkozik.

Az igazgatóság.